

Kuuron ja huonokuuloisen opiskelijan huomioon ottaminen korkeakouluopiskelussa

Kuulovammaisella opiskelijalla tarkoitetaan tässä oppaassa sekä kuuroa että huonokuuloista henkilöä.

- Kuuro opiskelija käyttää yleensä äidinkieltään viittomakieltä ja osallistuu opetukseen viittomakielen tulkkauksen välityksellä.
- Huonokuuloinen opiskelija kommunikoi yleensä puheella ja käyttää kuulemisessaan apuvälineenä kuulokojetta tai sisäkorvaistutetta.

Opiskelijalla itsellään on yleensä paras tieto omista tarpeistaan. Opiskelijan, opettajan ja opiskelutulkin keskinäinen keskustelu on tehokas tapa löytää tulokselliset opetus- ja opiskelukäytänteet.

Vuorovaikutus ja viestintä

Huonokuuloinen opiskelija voi kuulokojeen lisäksi

- käyttää muita teknisiä apuvälineitä,
- lukea huulilta kuulemisen tueksi,
- käyttää apunaan mahdollisesti myös viitottua puhetta tai viittomakieltä.

Kuulovammaisella opiskelijalla voi olla kirjoitustulkki tai viittomakielen tulkki. Tulkki mahdollistaa kuulovammaisen opiskelijan ja muiden läsnäolijoiden välisen vuorovaikutuksen eri tilanteissa. Kirjoitustulkki kirjoittaa puhutun tekstiksi yleensä tietokoneella.

Kuulovammainen opiskelija saa suurimman osan informaatiosta visuaalisesti. Vuorovaikutustilanteissa kohdista huomiosi opiskelijaan ja varmista, että hän näkee kasvosi. Älä peitä puhuessasi suutasi kädellä tai mikrofonilla.

Opetus ja ohjaus

Opetusmenetelmien ja -tilojen valintaan tulee kiinnittää huomiota. Suuret opetusryhmät, taustahäly ja kaikuisat luentotilat hankaloittavat huonokuuloisen opiskelijan kuulemistä. Kaikuisuuden ja melun minimoiminen auttaa kaikkien työskentelyä. Iskuääniä voi vaimentaa esimerkiksi kiinnittämällä huopapaloja tuolien ja pulpettien jalkojen alle.

Opetustiloissa tulisi olla ryhmäkuuntelulaitteet tai induktiosilmukka. Jos opiskelijalla on käytössään FM-laite, opettaja käyttää kannettavaa lähetinmikrofonia. Käytä mikrofonia opetus- ja yleisötilaisuuksissa aina, kun se on mahdollista.

Tulkkaus

Tulkki on koulutettu ammattilainen, joka valmistautuu työhönsä etukäteen: etsii oikeat termit, miettii käännösratkaisuja ja perehtyy käsiteltävään asiaan. Valmistautumista tarvitaan luentoihin, opiskelijoiden esitelmiin, ryhmätyöesityksiin sekä koe- ja tenttitilanteisiin.

- Tulkki sijoittuu usein luokan eteen opettajan lähelle.
- Kuulovammaiselle opiskelijalle on tarpeen nähdä samaan aikaan opettaja, valkokangas ja tulkki.
- Opiskelija tarvitsee aikaa sekä tulkkauksen että opettajan havaintoesityksen seuraamiseen.
- Opiskelijan on helpompi keskittyä opetukseen ja tulkkaukseen, kun hän saa materiaalin etukäteen tutustuttavaksi.
- Viittomakielen tulkki tarvitsee aikaa esittääkseen sormiaakkosin nimet ja termit, joille ei ole viittomia. Vältä puhumasta liian nopeasti, jos esityksessäsi on paljon sormitettavaa.
- Kirjoitustulkki tarvitsee pöydän ja tuolin.
- Tulkkeja on usein kaksi ja he työskentelevät parina.
- Tulkki vastaa kaiken kuulemansa ja näkemänsä tulkkaamisesta.
- Tulkki ei vastaa opiskelijan keskittymisestä, oppimisesta, motivaatiosta tai poissaoloista.

Vieraiden kielten opiskelussa tulkkausratkaisuista sovitaan opiskelijan ja tulkin kanssa. Kuullunymmärtämis- ja keskusteluharjoitusten toteutustapoja pohditaan yhdessä, jotta opetus palvelee mahdollisimman hyvin myös kuulovammaisen opiskelijan oppimista.

Tulkille voi antaa myös luottamuksellista aineistoa etukäteen, sillä hän on vaitiolovelvollinen.

Tarkistuslista

- Pyri valitsemaan sellainen tila, jossa on kiinteä induktiosilmukka.
- Huolehdi valaistuksen riittävydestä: tulkin ja opettajan tulee näkyä hyvin.
- Käytä aina mikrofontia ja huolehdi sen toimivuudesta.
- Puhu selkeästi kohti kuulijoita.
- Havainnollista ja näytä käytännössä – älä vain puhu.
- Huolehdi, että opetus- ja yleisötilaisuuksissa on riittävästi taukoja.
- Anna materiaalit ja tiedotteet kirjallisina tai tiedostomuodossa etukäteen sekä opiskelijalle että tulkille.
- Kun esität dvd-materiaaleja, huolehdi, että tekstitys on päällä.
- Huomioi tulkkaustekniset tarpeet: tulkin sijoittuminen, tarvittavat kalusteet ja riittävä tila, tarvittaessa mikrofonti ja jatkojohto.

Monet esteettömyyttä edistävät käytännöt hyödyttävät kaikkia opiskelijoita – tutustu myös muihin oppaisiin osoitteessa www.esok.fi

Lisää tietoa

- Kuurojen Liitto: www.kl-deaf.fi
- Kuuloliitto: www.kuuloliitto.fi
- Kuuloliiton esteettömyyssivusto: www.kuulokynnys.fi